

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

**TÜSİAD
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ÖMER SABANCI'NIN
ESKİŞEHİR SANAYİCİ VE
İŞADAMLARI DERNEĞİ
İLE TOPLANTI KONUŞMASI**

**05 Haziran 2006
Eskişehir**

TÜSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul : Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 34420 İstanbul - Türkiye
Ankara : İran Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel : 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C. : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin : Mörkisches Ufer, 28 10179 Berlin-Mitte - Germany
Paris : 12, Rue Godot de Mauroy 75009 Paris - France

Tel: (90-212) 249 19 29
Tel: (90-312) 468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70
Tel: (49-30) 28 878 6300
Tel: (33-1) 426 516 40

Faks: (90-212) 249 13 50
Faks: (90-312) 428 86 76
Faks: (32-2) 736 39 93
Faks: (1-202) 776 77 71
Faks: (49-30) 28 878 6399
Faks: (33-1) 426 516 99

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxoffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad-us.org
e-mail: info@tusiad-de.org
e-mail: satan@tusiad.org

web: www.tusiad.org

Sayın Belediye Başkanım, Sayın Başkan, Sayın TÜRKONFED Başkanım, Değerli ESİAD yeleri,

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bana sizlerle birlikte olma ve son dönemde yaşadığımız gelişmelere ilişkin görüşlerimi paylaşma fırsatı verdiği için Başkan Cemil Onur Sürmeli'nin şahsında Eskişehir SİAD'ın Yönetim Kurulu'na teşekkürlerimi sunuyorum.

Değerli yeler,

2 Haziran Cuma günü gerçekleşen Yüksek İştişare Konseyi toplantısında yaptığım konuşmada dile getirdiğim bazı konuları sizlerle paylaşmak istiyorum.

Uzun süredir ilk kez piyasaların kuvvetle dalgalandığı bir ortamda bir araya gelmiş bulunuyoruz. Mayıs ayında dünya piyasalarında başlayan dalgalanma ‐yükselen pazar ekonomileri‐ diye nitelenen ülkelerden fon çıkışına yol açarken, bu süreçten en fazla etkilenen lke Türkiye oldu. Bu olumsuz etkilenmede istikrarımıza olan güvenin sarsılmış olması da etkili oldu.

Bu güvensizliğin temelinde son dönemde hep birlikte yaşadığımız AB ile ilgili konuların hükümetin gündeminden çıkmaya başladığı görüntüsü, tam üyelik idealinin toplumsal planda zayıflaması, Merkez Bankası Başkanı'nın seçimi etrafındaki tartışma, bu tartışmanın srdrlş biçimi, cumhurbaşkanlığı tartışmaları, laiklikle ilişkilendirilebilecek, dini eksenli muhtelif tartışma konuları yer almakta.

Son olarak da, ABD'de faizlerin, enflasyon artışı riskine karşı % 5'e çıkarılması, ‐yükselen pazar ekonomileri‐nden fon çıkışına neden oldu. Türkiye'yi de etkisi altına alan bu akım, iki hafta içinde YTL'nin ve borsa endeksinin yüzde 20 civarında değer kaybetmesine yol açtı. Analistler, dünya piyasalarındaki dalgalanmanın durulması ertesinde yeni dengenin farklı düzeyde kurulacağını, eski dengelere geriye dönüşün söz konusu olamayacağını belirtiyorlar.

Bu ngrnn doğrulanması halinde Türkiye ekonomisi de enflasyon beklentilerini yukarı, büyüme beklentilerini aşağı çekmek zorunda kalacak. Büyüme, enflasyon ve faizle sınırlı kalması mümkün olmayan bu değişimin etki alanına, ithalattan yatırıma, istihdamdan bölgesel kalkınmaya, dış borçtan açık pozisyonlara dek pek çok önemli büyüklük girecek ve bunlara ilişkin rakamlar değişecek.

Kısacası, tüm hesapların yeniden yapılması, planların gözden geçirilmesi, zamanlamaların yeniden düşünülmesi zorunlu hale gelecek. Toplamda, nispeten olumsuz yöndeki değişikliklerin ciddi biçimde ağır basacağını söylemek de bir kehanet olmayacak.

Bu çok dalgasının ekonomide ne derinlikte bir iz bırakacağını henüz bilmiyoruz. Bunu tam olarak söyleyebilmek için, piyasaların durulduğundan emin olmamız lazım.

Ancak şunları kesin olarak söyleyebiliriz:

Makroekonomik dengeler değişikliğe uğrayacaktır. Bu nedenle istikrar politikalarının eskisinden daha büyük bir kararlılıkla sürdürülmesi gerekecektir.

AB yolunda kararlılıkla ilerleyeceğimizin tüm dünyaya ve i kamuoyuna anlatılması, müzakere sürecinin topluma mal edilmesi, önemli bir zorunluluk olarak önümüzde duruyor.

Beklentilerin doğru yönetilmesi, yaşadığımız örnekten de görüldüğü gibi, büyük önem taşıyor. Bu nedenle, gündem oluşturma konusunda daha itinalı, makroekonomik koordinasyon konusunda daha dikkatli olunmalıdır. Bağımsız kurum ve kurullara müdahale görüntüsü vermekten titizlikle

kaçınılmalıdır. Kamu hizmetlerinde gerçekleştirilen görevlendirmelerde liyakat ve yönetim ilkelerine yüksek itina gösterilmelidir.

DPT tarafından hazırlanan ve 2007-2013 dönemini kapsayan 9. Plan Stratejisi'nin bir an önce detaylandırılarak uygulamaya sokulması, KOBİ'ler için özendirici politikalar oluşturulması, kayıt dışı ekonominin peşinin kovalanması, Güneydoğu için özel bölgesel kalkınma politikaları oluşturulması, büyük yatırımların Türkiye'ye çekilmesi şimdi daha fazla önem kazanmıştır. Bu plan stratejisi, doğru uygulamalara dönüştürülürse, bizi, 2014-2015 yıllarında AB üyeliğinin eşliğine getirme kapasitesine sahiptir.

AB ile entegrasyona hazırlanan, 70 milyonluk nüfusunun yarıdan fazlasını gençlerin oluşturduğu bir ülkede yaşıyoruz. Ancak eğitim göstergelerimiz dramatik düzeyde gelişme hedeflerimizle çelişiyor. Nitelik açısından rekabet ettiğimiz ülke grubunun sonlarındayız. Artan eğitim harcamaları büyümeyi ve refahı desteklemiyor, hatta verimliliği dahi etkilemiyor. Bu yüzden eğitimi çağdaşlaştıracak, müfredatı yenileyecek, üniversiteleri geliştirecek, eğiticileri eğitecek, sanayiye, hizmetler sektörüne gereken ara elemanı yetiştirecek, çağdaş okul öncesi eğitimi yaygınlaştıracak reformları hızla devreye sokmak zorundayız.

Değerli konuklar

TÜSİAD, 2005 yılı içerisinde yayınladığı 6 ciltlik "Büyüme Stratejileri Dizisi" ile AB üyelik sürecinde ihtiyaç duyduğumuz ekonomik stratejilerin temel ilkelerini ortaya koydu. Bugün bu konular arasında en önemlilerinden birisini oluşturan bölgesel gelişme konusunu ele almak istiyorum.

Ülkemizin Avrupa Birliği üyeliği sürecindeki en önemli gerekliliklerden bir tanesi bölgesel dengesizliklerin ortadan kaldırılması ve büyümenin tüm ülke sathına yayılmasıdır. Türkiye'de bölgeler arasında çok ciddi sosyo-ekonomik gelişmişlik farklılıkları mevcuttur. Sektörlerin ülke sathındaki dağılımı ise az sayıda bölgede çok ciddi yığılma olunduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, az sayıda sektör dışarıda bırakıldığında birçok bölgemizde sektörel çeşitliliğinin de olmadığını görmekteyiz. Bazı bölgelerin coğrafya, ulaştırma, altyapı, insan kaynakları vb. alanlarda geçmişten beri gelen doğal rekabet üstünlükleri bu durumun ortaya çıkmasını hazırlayan koşullar olmuştur.

Öte yandan, şimdiye kadar uygulanmış olan merkezîyetçi teşvik politikaları da bu sonucun ortaya çıkmasını engelleyememiştir. Oysa ki, sektörel çeşitlenmeyi sağlayacak, bölgelerin rekabet avantajlarına uygun sektörlerde uzmanlaşmalarına olanak verecek politikalarla bölgelerarası gelişmişlik farklılıkları dengelenecek, gelir ve istihdam olanaklarındaki uçurum azalacak ve Türkiye'nin büyüme potansiyelinin daha da artırılması mümkün olacaktır.

Bölgesel gelişmenin hızlandırılmasında, önem taşıyan bir konu da bölgede büyük yatırımların nasıl özendirileceğidir. Bu sorunun yanıtının AB politikalarına ters düşmesi, tabii ki, söz konusu olamaz. 49 ilde uygulanan teşvik düzenlemesi, hükümetin, bölgesel kalkınmışlık farklarını da dikkate alarak üretim ve yatırımların teşviki için getirmiş olduğu yerinde bir düzenleme. Ancak büyük ölçekli yatırımlar için bölgelerin potansiyellerinin ve zaaflarının ayrıntılı bir biçimde incelenmesi üzerine kurulmuş, biraz daha incelikli bir stratejiye ihtiyacımız olduğu da aşikar. Türkiye'nin en kısa sürede bu konuyu etrafıca çalışması ve AB süreciyle de uyumlu bir strateji geliştirmesi gerekiyor. Böyle bir strateji, Avrupalı KOBİ'lerin Türkiye'de yatırım yapmaya özendirilmeleri için de yararlı olacak.

Türkiye, AB yolunda girdiği bu kritik süreçte zaman kaybetmeden gerekli yapısal değişimleri gerçekleştirmeli ve artık uzun yıllardır sırtında taşıdığı bölgesel gelişmişlik farklılıklarından kaynaklanan göç, terör, işsizlik ve eğitimsizlik gibi sorunlarını çözmek için gerekli adımları atmalıdır.

Bölgesel farklılıkların azaltılması, öncelikle Türkiye'nin bu alandaki yaklaşımını topyekûn değiştirmesiyle mümkün olacaktır. Günümüzde bölgesel kalkınmanın sadece geri kalmış bölgeler için bir teşvik sistemi olarak görüldüğü dönem sona ermiştir. Bugün dünyanın gelişmiş ekonomilerinde, bölgenin mevcut yapısal sorunlarını göz ardı eden yaklaşım yerini bölgelerin rekabet gücünün topyekûn artırılmasına bırakmıştır. Sorunlar mevcudiyetini korurken, bölgeye yatırım yapılmasını ancak palyatif, parasal teşvik tedbirleri ile sağlamaya çalışan anlayış terkedilmiştir.

Küresel rekabet, karşılaştırmalı üstünlükler temelinde, yerel uzmanlaşma sürecini hızlandırmaktadır. Yerel aktörlerin dünya ile doğrudan etkileşim içine girmelerinin yolu açıktır. Bu süreçte, esnek ve uyum yeteneği yüksek KOBİ'lerin güçlenmesi, yeni sanayi odaklarının oluşması ve Anadolu'daki küçük ve orta boy kentlerin yükselişe geçmesi mümkündür. Bu amaçla, bölgesel politikanın, öncelikli olarak yerel düzeyde yaşanan sorunların saptanıp ortadan kaldırılması ve bölgenin cazibesinin topyekûn yükseltilmesi üzerine inşa edilmesi gerekmektedir.

Hiç şüphesiz, bölgelerin sorunlarının doğru tespit edilip doğru çözümlerin üretilebilmesi, ülke bütününde politika belirleme ve izleme fonksiyonlarının yanısıra bölgesel aktörlerin de sürece dahil edilmesini gerektirmektedir. Bu yaklaşımın ana unsurunu da ulusal ve bölgesel stratejiler arasındaki ilişkinin yeniden ve hiyerarşik olmayan bir biçimde, çok boyutlu ve katılımcı bir süreç olarak tasarlanması oluşturmaktadır. Bu nedenle, merkeziyetçilikten uzak ve yerel temsilin ön plana çıkarıldığı bir yapı gereklidir.

Yeni kanunlaşan Bölgesel Kalkınma Ajansları, bu açıdan, çok yerinde bir girişim olmuştur. Yerel ve bölgesel potansiyelin ve kendine özgü dinamiklerinin belirlenerek en iyi şekilde değerlendirilebilmesi; mevcut dinamiklerin, rekabetçi, katılımcı ve esnek bir yaklaşımla harekete geçirilebilmesi için başta gönüllü iş dünyası temsil örgütleri olmak üzere tüm sivil topluma önemli görevler düşmektedir.

Sözlerime son vermeden önce, geçtiğimiz Cumartesi günü ikinci Genel Kurulu gerçekleşen, Türk özel sektöründe sektörel ve bölgesel işbirliğini geliştirmek amacıyla kurulmuş ve altını çizerek ifade ediyorum, gönüllü üyeliğe dayalı bir yapıya sahip olan TÜRKONFED'in bugüne kadar kat ettiği mesafeyi daha ileriye taşımak için, Konfederasyona bağlı Federasyon ve Derneklerin, TÜRKONFED'in gündemindeki konularda daha aktif rol almalarının yanısıra, bölgelerindeki yerel ve sivil yönetimlerle işbirliklerini güçlendirmelerinin de önem taşıdığının altını çizmek isterim.

Geçtiğimiz Cumartesi günü İstanbul'da yapılan Yönetim Kurulu toplantısında 3 yıldan bu yana başkanlık görevini başarıyla yürüten Sayın Enis Özsaruhan'ın görevden ayrılmasıyla, başkanlık görevini üstlenen ve teslim aldığı bayrağı daha da ileriye götüreceğine hep beraber inandığımız Sayın Celal Beysel'e sonsuz başarılar diliyorum.

TÜSİAD olarak, 35 yıllık tecrübe, yurt içinde ve dışında edinilen geniş birikim ve çalışma yöntemleriyle, tüm federasyonlara ve üye derneklere açık, geniş yelpazeli bir katkı potansiyeli olan bilgi ve tecrübelerimizi yararlanmak isteyen herkesle paylaşmaya hazırız.

Beni dinleme sabrını gösterdiğiniz için teşekkür ediyorum.